

DETALJREGULERINGS- PLAN FOR SIKVALAND / JOLIFJELL SKYTE- OG ØVINGSFELT, GJESDAL KOMMUNE

Planbeskrivelse

PLANID 201503

FORSVARSBYGG

09.02.2022

Forsvarsbygg:
Detaljreguleringsplan for Sikvaland/Jolifjell SØF
Planbeskrivelse
PlanID 201503

Februar 2022

FORORD

Sikvaland/Jolifjell skyte- og øvingsfelt ble etablert i 1985 og ligger i Time og Gjesdal kommuner. Forsvaret har leieavtaler med et 20-talls grunneiere om bruken av området. Mesteparten av feltet ligger i Gjesdal kommune. Denne delen er regulert i plan godkjent i 1987. Times del er uregulert, men avsatt til område for Forsvaret i kommuneplanens arealdel. Det foreligger i tillegg utslippstillatelse etter forurensningsloven, fastsatt av SFT i 1987, for Forsvarets virksomhet.

Det er behov for å endre gjeldende reguleringsplan for Sikvaland/Jolifjell SØF for å tilpasse den til Forsvarets fremtidige behov. Forsvaret har ikke lenger behov for arealene vest for Fv. 201 Sikvalandsvegen. Sammenlignet med gjeldende reguleringsplan kan derfor arealet til forsvarsformål reduseres. Dernest er det ønskelig å oppdatere plangrunnlaget med konsentrerte bruksområder og øvrige sikringsområder. Arealer som tas ut av bruk som skyte- og øvingsfelt, foreslås regulert til landbruk. Også enkelte tilgrensende områder som i dag er regulert til landbruk, inngår i planområdet. Hele gjeldende plan vil derved bli omregulert. Time kommunes deler av nåværende skyte- og øvingsfelt vil ved revisjon av kommuneplanens arealdel kunne bli tilbakeført til LNF-område. Grensesnittet mot konsesjonsområdet for Måkaknuten vindkraftverk er belyst i planforslaget og anses å være avklart.

Planforslaget er utarbeidet av Forsvarsbygg som områdereguleringsplan. Dette forutsetter et tett samarbeid med kommunen om både planprosess og planinnhold.

Da reguleringsplanen i hovedsak er i samsvar med kommuneplanens arealdel i Gjesdal kommune, og heller ikke medfører vesentlig endret bruk, omfattes ikke planarbeidet av forskrift om konsekvensutredninger.

Beskrivelsen er revidert etter høring og offentlig ettersyn, og i samsvar med dialogmøte med Statsforvalteren i Rogaland.

Rena, 09.02.2022

Forsvarsbygg

INNHOOLD

1. PLANFORUTSETNINGER.....	3
1.1 BAKGRUNN FOR PLANARBEIDET	3
1.2 AVGRENSNING AV PLANOMRÅDET	3
1.3 KORT BESKRIVELSE AV PLANOMRÅDET	4
1.4 PLANSITUASJON	5
1.5 OVERORDNETE MILJØHENSYN	5
1.6 FORHOLDET TIL FORURENSNINGSLOVEN OG STØYRETNINGSLINJE T-1442.....	6
2. PLANPROSESS.....	7
2.1 VARSEL OM PLANOPPSTART	7
2.2 UTTALELSER TIL PLANVARSLINGEN	7
2.3 SPESIELLE TEMA I PLANPROSESSEN	7
3. NÆRMERE BESKRIVELSE AV FORSVARETS BEHOV OG PLANLAGTE TILTAK	7
3.1 BRUK OG VIRKSOMHET	8
3.2 FLERBRUK	8
3.3 GRUNN- OG RETTIGHETSFORHOLD	8
4. PLANFORSLAGET	9
4.1 HOVEDTREKK I PLANFORSLAGET	9
4.2 SAMFERDSELSANLEGG	9
4.3 OMRÅDER FOR FORSVARET	9
4.4 LANDBRUKSFORMÅL.....	10
4.5 VASSDRAG.....	10
4.6 SAMSPILLET MELLOM REGULERINGSPLAN OG KONSESJON ETTER ENERGILOVEN	10
4.7 HENSYNSSONER I PLANEN.....	10
5. KONSEKVENSER AV PLANFORSLAGET	11
5.1 GENERELT OM DOKUMENTASJON	11
5.2 NATURMANGFOLD OG VASSDRAG	11
5.3 LANDBRUK.....	15
5.4 KULTURMINNER OG KULTURMILJØ	15
5.5 FRILUFTSLIV, JAKT OG ALLMENNE INTERESSER	15
5.6 FORURENSNING TIL VANN OG GRUNN	18

5.7	AVFALL	19
5.8	STØY	19
5.9	VEGNETT OG TRANSPORTSYSTEM	22
5.10	ANNEN AREALBRUK	22
5.11	SAMFUNNSSIKKERHET	22

Vedlegg:

Sammen drag av uttalelser til varsel om planoppstart (vedlegg 1)

Vurdering etter naturmangfoldloven kapittel II (sjekklister; vedlegg 2)

ROS-analyse

Reguleringsbestemmelser

Plankart 1 (arealbruksformål og hensynssoner unntatt naturfare)

Plankart 2 (hensynssone naturfare)

1. PLANFORUTSETNINGER

1.1 Bakgrunn for planarbeidet

Forsvarsbygg forvalter Forsvarets bygg og anlegg, inkludert skyte- og øvingsområdene. Mange av skyte- og øvingsområdene har en lang historie, og rettigheter er sikret på forskjellig måte. Her finner vi både eide og leide arealer. Enkelte steder er eiendomsforhold og leieforhold uklare. Også planavklaring i kommunenes plansystem varierer. De fleste skyte- og øvingsfeltene er uregulerte, men de fleste er på ulikt vis sikret i kommuneplanens arealdel.

Utviklingen de siste ti til tjuårene er at skyte- og øvingsfeltene har endret bruk fra å være en ressurs for mobiliseringsavdelinger, og base for repetisjonsøvelser, til ressurs for Heimevernet (HV), ulike spesialavdelinger i Forsvaret og enkelte andre etater. Samtidig har det oppstått et behov for å oppgradere gamle anlegg, først og fremst skytebaner, men også bygningsmasse. Til sist er det et behov for å ivareta nye miljøkrav. Det omfatter særlig bevaring av naturmangfold og kulturminner samt forebygging av forurensning og støy.

Forsvarsbygg har på denne bakgrunn satt i gang et arbeid med å sikre rammebetingelsene for de skyte- og øvingsfeltene som er prioritert for fortsatt bruk og oppgradering. Med rammebetingelser forstås en formalisering av alle relevante krav og hensyn, slik at både Forsvarets og det sivile samfunnsinteresser er ivaretatt og det blir forutsigbarhet for alle parter. Viktige oppgaver er:

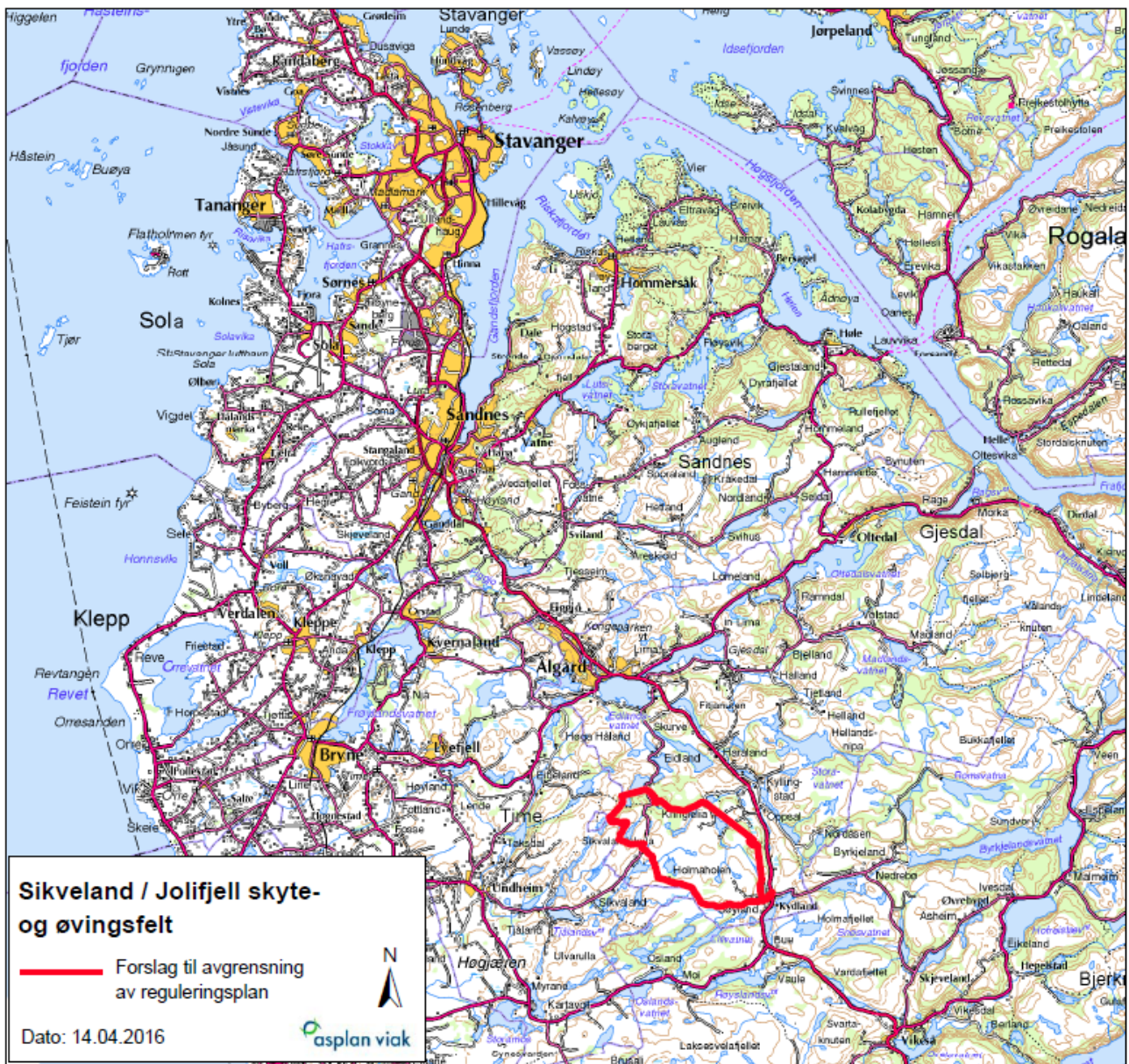
- Å utarbeide reguleringsplaner som gir rammer for fortsatt utvikling av bygg og anlegg, i tråd med Forsvarets behov
- Å formalisere arealbruken i kommunenes arealplanverk
- Å utarbeide reguleringsplaner som ivaretar allmenne interesser og miljøkrav.
- Å avklare og sikre rettigheter til grunn, og legge grunnlaget for evt. oppdatering av leie-/bruksavtaler

Sikvaland/Jolifjell skyte- og øvingsfelt ble etablert i 1985 og ligger i Time og Gjesdal kommuner. Forsvaret har leieavtaler med et 20-talls grunneiere om bruken av området. Mesteparten av feltet ligger i Gjesdal kommune. Denne delen er regulert i plan godkjent i 1987. Times del er uregulert, men avsatt til område for Forsvaret i kommuneplanens arealdel. Det foreligger i tillegg utslippstillatelse etter forurensningsloven fra 1987 for Forsvarets virksomhet. Det er søkt om ny utslippstillatelse.

Det er behov for å endre gjeldende reguleringsplan for Sikvaland/Jolifjell SØF for å tilpasse den til Forsvarets fremtidige behov. Forsvaret har ikke lenger behov for arealene vest for fv 201 Sikvalandsvegen. Sammenlignet med gjeldende reguleringsplan kan derfor arealet til forsvarsformål reduseres. Dernest er det ønskelig å oppdatere plangrunnlaget med konsentrerte bruksområder og øvrige sikringsområder. Arealer som tas ut av bruk som skyte- og øvingsfelt, foreslås regulert til landbruk. Også enkelte tilgrensende områder som i dag er regulert til landbruk, inngår i planområdet. Hele den gjeldende planen vil derved bli omregulert. Time kommunes deler av nåværende skyte- og øvingsfelt kan ved revisjon av kommuneplanens arealdel tilbakeføres til LNF-område.

1.2 Avgrensning av planområdet

Planområdet inkluderer Forsvarets leide arealer, tilgrensende landbruksarealer og atkomst.

Figur 1 Planområdet

1.3 Kort beskrivelse av planområdet

Sikvaland/Jolifjell skyte- og øvingsfelt (SØF) ligger i sørvestre del av Gjesdal kommune, vest for E39 mot Algård. Feltet har et totalt areal på 17,5 km². Området grenser mot Urådalen landskapsvernområde og Skogafjellet i vest, og Strydesfjellet i øst. Området ligger øverst i Figgjovassdraget og Håvassdraget, som er vernet mot kraftutbygging (verneplan I, 1973).

Feltet ble opprettet i 1985 som et bombekasterfelt, men har endret bruk siden den gang. Området disponeres av Heimevernet og Sjøforsvarets avdelinger. Baneanleggene er benyttet til både lette og tunge våpen opp til og med bombekaster. Baneanleggene er per i dag stengte. Oppgradert skytebanekapasitet er en forutsetning for videre drift, og nye feltbaner er under planlegging.

Øvrige deler av skytefeltet har vært lite benyttet til feltmessige øvelser eller manøvrering/tørrøving, selv om det er kapasitet for dette. Det er per i dag ingen sivil virksomhet, for eksempel politi eller skytterlag, som øver i feltet.

Forsvarets bruk begrenses i leieavtalene med grunneierne til 50 dager i året i perioden 16. august t.o.m. 14. mai.

Berggrunnen i området er prekambrisk og består av næringsfattige gneiser (Sigmond m. fl. 1984). Den harde og fattige berggrunnen kombinert med lite løsmasser og beitedyr, gir godt grunnlag for den utvalgte naturtypen kystlynghei.

Skyte- og øvingsfeltet består over store områder av et fattig, grasdekt og beitepåvirket heilandskap med mye berg og stein i dagen. Så å si alt areal beites av sau og storfe. En del skog finnes spredt i området, spesielt i den nordre delen av planområdet mellom Homslandsvatn og Kringletjørnan. Det er flere store forekomster av kystlynghei innenfor planområdet. Forekomstene er vurdert som svært viktige naturtyper. Kystlynghei er en utvalgt naturtype med særlig vern. Videre er det 30-35 små og middelstore vann innenfor planområdet. Vannene bryter opp det småkuperte landskapet.

Verdier og brukerinteresser er nærmere beskrevet i kapittel 5.

1.4 Plansituasjon

Kommuneplanens arealdel i Gjesdal kommune viser områdene innenfor Gjesdal kommune som område for Forsvaret. Kommuneplanens arealdel i Time kommune viser områdene innenfor Time kommune som område for Forsvaret.

Reguleringsplan for skytefelt Sikvaland/Jolifjell, planid 19870003, vedtatt 16.02.1987, regulerer mesteparten av planområdet til område for forsvarsformål og randområder til landbruk. Planen inkluderer fareområde – nedslagsfelt og spesialområde – øvelse/skyting. Regulert atkomst er fra E39 ved Søyland. For øvrig kan området brukes til tradisjonell landbruksdrift.

Sørøstre del av planområdet inngår i konsesjonsområdet for Måkaknuten vindkraftverk. Norsk Vind Måkaknuten AS fikk i august 2013 konsesjon til å bygge og drive Måkaknuten vindkraftverk med samlet installert effekt på inntil 99 MW i Bjerkreim og Gjesdal kommuner. Vindkraftverket er omfatter et areal på 6,5 km² og er planlagt med 22 vindturbiner og et veinett på 16 km. Deler av konsesjonsområdet ligger innenfor skyte- og øvingsfeltet. Denne delen av konsesjonsområdet, unntatt en mindre del som er blindgjengerområde, er markert på plankartet. Det er aktuelt med sambruk av vegnettet og annen infrastruktur.

Statens vegvesen har utarbeidet kommunedelplan for ny E39 Lyngdal vest–Sandnes (Lyngdal vest–Ålgård). I forslaget er det belyst to alternativ i søndre del av Gjesdal; et langs dagens E39 og et som delvis gikk gjennom skyte- og øvingsfeltet. På grunnlag av høring har Statens vegvesen anbefalt at alternativet langs dagens E39 bør legges til grunn for videre planlegging.

1.5 Overordnede miljøsyn

Lov om forvaltning av naturens mangfold av 19.06.2009 fastsetter mål for ivaretagelse av naturtyper og arter. Loven omhandler også sentrale prinsipper som skal legges til grunn for arbeidet med reguleringsplaner.

Planforslaget utformes i tråd med prinsippene i §§ 8-12, det vil si:

- Føre-var-prinsippet
- Økosystemtilnærming og samlet belastning
- Bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Det vises til redegjørelse i kapittel 5.

Planforslagets håndtering av vannforekomstene tilpasses miljømålene og reglene om behandling av inngrep i Forskrift om rammer for vannforvaltningen (FOR-2006-12-15-1446).

I henhold til kulturminneloven § 9 skal som hovedregel undersøkelsesplikten knyttet til arkeologi være oppfylt før reguleringsplaner vedtas.

Planen bygger på Forsvarsbyggs miljøstrategi for vann og grunn, naturverdier, kulturhistoriske verdier og støy.

1.6 Forholdet til forurensningsloven og støyretningslinje T-1442

Etter forurensningsloven § 2 nr. 2 skal forurensningsmyndighetene samordne sin virksomhet med planmyndighetene slik at de to lovene brukes sammen for å unngå og begrense forurensning. Etter forurensningsloven § 11 skal forurensningsmessige forhold så langt mulig ivaretas og løses i arealplan.

Forsvaret fikk i juni 1987 tillatelse etter forurensningsloven til skyting i skytefelt Eidsland-Sikvaland og Jolifjell. Tillatelsen gir rammer for skytevirksomhet. Forsvarsbygg har fremsendt revidert utslippssøknad for skyte- og øvingsfeltet til Miljødirektoratet som forurensningsmyndighet. Direktoratet vil gjennom behandling av søknaden fastsette vilkår og rammer for støy, og vann- og grunnforurensning.

De forurensningsmessige problemstillingene i skyte- og øvingsfeltet vurderes å være oversiktlige og konkrete, se kapittel 5 for nærmere omtale. Reguleringsbestemmelsene fastsetter tiltak mot støy gjennom tidsbegrensninger og tiltak for å begrense og kontrollere utslipp til vann. Retningslinje T-1442 om støyhensyn i arealplanleggingen er kommunenes verktøy for å regulere etablering av ny bebyggelse med støyømfintlig bruk i støyutsatte områder. I kommuneplan for Gjesdal kommune er det ikke lagt inn hensynssone for støy, tilsvarende gul/rød støysone iht. gjeldende støyretningslinje T-1442. Kart som viser utstrekningen av gul og rød støysone for skytestøy er brukt for å belyse støykonsekvenser i kapittel 5.8. Kartet er også eget vedlegg til reguleringsplanen. Forsvarsbygg anmoder kommunen å legge inn støysonene i kommuneplanens arealdel. Dette vil gi grunnlag for en helhetlig vurdering av støy i aktuelle plan- og byggesaker på utsiden av planområdet, eksempelvis i Søyland og Sikvaland. Forsvarsbygg anser dette å være i samsvar med støyretningslinje T-1442. For oppføring av ny bebyggelse med støyfølsomt bruksformål innenfor gule og rød støysone, må støybelastningen konkret, og mulige bygningsmessige tiltak, dokumenteres i byggesaken.

2. PLANPROSESS

2.1 Varsel om planoppstart

Planspørsmålet ble forelagt kommunen i oppstartmøte 11.03.2015. Forsvarsbygg la der fram sitt behov for reguleringsplan, og kommunen redegjorde for forutsetningene for planarbeidet. Møtet er dokumentert i referat av 11.03.2015.

Planarbeidet ble varslet med brev til berørte myndigheter samt grunneiere og naboer 20.8.2015 og kunngjøring i Gjesdalsbuen 20.8.2015. Fristen for å gi synspunkter på planarbeidet var satt til 18.9.2015.

2.2 Uttalelser til planvarslingen

Det er mottatt skriftlige uttalelser fra Fylkesmannen i Rogaland, Rogaland fylkeskommune ved kulturavdelingen, Statens vegvesen og Lyse Elnett AS. Uttalelsene er referert og kommentert i vedlegg.

2.3 Offentlig ettersyn

Formannskapet vedtok å legge reguleringsplanen til offentlig ettersyn i perioden 04.06.2020 til 25.08.2020. [Uttalelsene er referert og kommentert i vedlegg.](#)

2.4 Spesielle tema i planprosessen

Sørøstre del av planområdet inngår i konsesjonsområdet for Måkaknuten vindkraftverk. Plankart og bestemmelser som avklarer grensesnittet mellom (tidligere) konsesjonshaver Lyse Energi og Forsvarsbygg, har vært grundig diskutert. Konsesjonsområdet er markert i plankartet, og det er aktuelt med sambruk av vegnett og annen infrastruktur. Norsk Vind Energi AS er ny konsesjonshaver.

Statens vegvesen krever at skyte- og øvingsfeltet må gis ny atkomst fra Fv. 201, da eksisterende atkomst, som er regulert, ikke kan aksepteres. Atkomstvegen nyttes også av oppsittere og rettighetshavere i området. Atkomsten fungerer etter Forsvarets og Forsvarsbyggs erfaring uten vesentlige utfordringer. SVV krevde i utgangspunktet ny atkomst fra Fv. 201, hvilket ville bety inntil 5 km ny veg gjennom et relativt urørt område. Etter nærmere prosess med SVV er problemstillingene ved atkomsten fra E39 konkretisert. Det er enighet med SVV om at en oppgradering av kryssløsningen med E39 skal være forutsetning for nye tiltak i skyte- og øvingsfeltet. Det vil si at dagens avkjørsel fra E39 videreføres, med oppgradering.

For øvrig har det vært særlig oppmerksomhet om hensynet til naturmangfold, spesielt kystlynghei.

3. NÆRMERE BESKRIVELSE AV FORSVARETS BEHOV OG PLANLAGTE TILTAK

3.1 Bruk og virksomhet

Forsvarets og Forsvarsbyggs overordnede behov for oppgradering av anleggene på Sikvaland/Jolifjell er generelt å tilrettelegge tidsmessige anlegg som er i samsvar med brukernes framtidige krav og som ivaretar allmenne hensyn. Planforslaget har derfor generelt til hensikt å ivareta Forsvarets muligheter for fortsatt drift og utvikling av skyte- og øvingsfeltet, samt å ivareta sikkerhetskrav og miljøhensyn. Dette er nærmere omtalt i kapittel 4 og 5.

Skytefeltet ble etablert i 1985 som et BK (bombekaster)-felt. Eksisterende baneanlegg innenfor planområdet er ikke etablert med kulefang av sand, og skyting har foregått mot skiver i terreng mot fjell, samt skyting mot etablert blindgjengerfelt.

Planforslaget legger til rette for endringer i bruken av feltet, spesielt med nye skytebaner. Det skal blant annet etableres nye feltbaner for håndvåpen, 12,7 mm rifle for ammunisjon for materiellødeleggelse (MØR) og rekylfri kanon (RFK). Banene etableres sør i feltet, med standplasser sør og sør-øst for Fosslivatnet, og målområder nord-vest for vatnet, se kapittel 5. Etablering av baneanleggene krever kun enkel opparbeiding på standplass og utplassering av målgrupper. De gamle banene vil ikke bli brukt i.f.m. den nye virksomheten i planområdet. Bruk av BK inngår ikke som del av Forsvarets kjente behov.

Reguleringsplanen åpner også for at det kan etableres bygg som er nødvendige for drift av feltet. Dette kan dreie seg om enkle lagerbygg, varmetuer o.l. i tilknytning til skytebanene/standplassene.

3.2 Flerbruk

Sikvaland/Jolifjell er ikke spesielt tilrettelagt for flerbruk, men det er ingen restriksjoner på sivil bruk, bortsett fra når skytebanene er i bruk. Innenfor blindgjengerfeltet, merket H350 i plankartet, vil det være restriksjoner på allmenn flerbruk, all den tid feltet er inngjerdet og skiltet med fare.

Flerbruk skjer gjennom hele året; beiting fra mai – oktober, jakt i terrenget på høsten, turmål fra Søyland til Sikvaland så lenge det er snøfritt. Deler av konsesjonsområdet for Måkaknuten vindkraftverk overlapper med forsvarsformål i planen. Det foregår også idrett/orientering i området. Flerbruk av må gjennomføres innenfor rammene av Forsvarets sikkerhetsbestemmelser.

For øvrig framgår det i bestemmelsenes pkt. 6.2 at ferdsel i deler av området skal skje med særlig aktsomhet.

3.3 Grunn- og rettighetsforhold

Forsvaret leier all grunn i feltet. Totalt dekker feltet 42 gårds- og bruksnummer og involverer 30 grunneiere. Leiekontraktene er i hovedsak inngått i 1985 og er tinglyst. Det er inngått tilleggskontrakter på enkelte eiendommer om etablering av standplasser, vegrett og parkering. Både hovedkontraktene og tilleggskontraktene er «evige», det vil si at de ikke opphører før skytefeltet ikke lenger er i bruk.

Forsvarets rett til å benytte feltet til øvelser er begrenset til 50 dager per år. I henhold til kontraktene kan det imidlertid kreves utvidet til 60 dager per år. Feltet skal normalt ikke benyttes til øvelser i perioden 15. mai til 15. august, i jule- og nyttårshelg eller i påskeuken med mindre det av beredskapsmessige eller tilsvarende grunner er nødvendig.

Kontraktene sikrer Forsvaret rett til å anlegge baner slik som de er tegnet inn i kartvedlegg til kontraktene og rett til å bruke og gjøre eventuelle endringer/justeringer i anleggene. Det er innarbeidet bestemmelser i tilleggskontraktene om at standplasser ikke skal gi varige inngrep i naturen.

Staten har ikke rett til å bruke feltet på annen måte dersom Forsvarets bruk av feltet opphører. Forsvaret skal slette heftelsene på eiendommen når det er klart at feltet ikke lenger er aktuelt som skyte- og øvingsfelt.

4. PLANFORSLAGET

4.1 Hovedtrekk i planforslaget

Utgangspunktet for reguleringsplanen er å sikre Forsvarets interesser, innenfor rammene av avtaler knyttet til sivile arealer, andre bruks- og brukerinteresser og allmenne hensyn. Dette foreslås løst med en kombinasjon av ulike arealbruksformål, hensynssoner og tilhørende bestemmelser.

4.2 Samferdselsanlegg

Atkomstvegen fra E39 brukes av flere eiendommer og rettighetshavere i området. Den foreslås derfor regulert til kjøreveg (felles atkomst) med betegnelsen f_SV2. Vestre del av felt SV2 sikrer atkomst fram til skyte- og øvingsfeltet over landbruksområdene. Her er regulert 5 m vegbredde med utgangspunkt i senterlinja for eksisterende veier. Østre del, fra E39 til Søylandsgårdene, er regulert som gjeldende reguleringsplan, bortsett fra at regulert vegggrunn er utvidet med ca. 0,7 daa mot vest ved avkjørselen. Etter krav fra Statens vegvesen er det lagt til rette for oppgradering av avkjørselen med ca. 20 m horisontal oppstilling før stigning på 11 %. Kurven etter oppstillingen mot E39 har radius 12,5 m. Fristen for å gjennomføre oppgraderingen foreslås knyttet til gjennomføring av tiltak i feltet, da dette henger sammen med økt aktivitet.

Frisiktlinjene i krysset ligger utenfor planområdet, men på Statens vegvesens grunn. Frisiktlinjer på 6 m x 115 m er vist på plankartet som illustrasjon.

Fylkesveg 201 og Holmaholvegen går gjennom planområdet. Disse er foreslått regulert til offentlig kjøreveg (fylkesveg og kommunal veg), henholdsvis o_SV1 og o_SV3.

4.3 Områder for Forsvaret

MS1 Skytefelt – øvingsområde

Baneanleggene ligger samlet i en sone fra midten til øst i planområdet. For å sikre en helhetlig og god kvalitet, har bestemmelsene også krav til utforming av nye baner med tilhørende bygg og anlegg.

I forbindelse med anleggsarbeider stilles det krav til dokumentasjon av forurenset grunn/masser og opplegg for massehåndtering og tiltak for å unngå ny forurensning fra skytebaner.

Forsvarsbygg har utarbeidet rutiner som sikrer at arbeider som berører forurenset grunn gjennomføres med minimal risiko for spredning av metaller (forurensning).

MS2 – Øvingsområder

Øvrige deler av planområdet er sikkerhetssoner under skarpskyting og brukes for øvrig som øvingsområder uten skarpskyting. Dette er primært feltmessig bruk, uten tilrettelegging med anlegg mm.

Jordlova forutsettes å gjelde innenfor områdene MS1 og MS2. Innenfor begge områdene tillates også eksisterende hytter beholdt og forvaltet innenfor rammer i kommuneplanens arealdel.

Fritidsboliger innenfor MS2 er ikke vist i plankartet med formål fritidsbebyggelse, men inngår i området for Forsvaret. Hensynet til fritidsboligene er sikret i planbestemmelsene.

4.4 Landbruksformål

Områder som allerede er regulert til landbruk, dvs. randområder til skytefeltet, foreslås fortsatt regulert til landbruk. De delene av planområdet som Forsvaret har hatt leieavtale til, men ikke lenger har behov for, foreslås tilbakeført til LNF og regulert deretter.

I landbruksområdet fra atkomstvegen ved Søyland er det flere private vegger, med flere bruksberettigete. Bruksrettighetene til vegene foreslås ivaretatt i bestemmelsene.

4.5 Vassdrag

Vannflater innenfor de arealer Forsvaret disponerer, er regulert til område for Forsvaret, men slik at vannflaten er vist som vann på plankartet. I plandatabasen er hele flaten kodet som skytefeltøvingsområde (kode 6020). Denne løsningen er valgt for å vise det relativt store antallet vann i området, og samtidig markere at også vannene er del av det området Forsvaret disponerer.

Vannflater innenfor øvrige områder er regulert til bruk og vern av vassdrag. Dette åpner for både bruk til landbruksformål, som vanning av dyr og jorder, og friluftslivsformål.

4.6 Samspillet mellom reguleringsplan og konsesjon etter energiloven

Deler av planområdet inngår i konsesjonsområdet for Måkaknuten vindkraftverk. Om lag 1/3 av konsesjonsområdet ligger innenfor planområdet. Det vil si at det er to i prinsippet likeverdige arealbruksbeslutninger i deler av området. Etter avklaringer med konsesjonshaver foreslås følgende reguleringsmessige løsning.

Konsesjonsområdet, med unntak av en mindre del som er blindgjengerområde, er vist som båndlagt etter annen lov (dvs. energiloven). Her gjelder konsesjon og reguleringsplan ved siden av hverandre, dog slik at for utbygging av vindkraftanlegget gjelder utbyggingsplan godkjent av NVE. Forsvaret vil her ha nytte av konsesjonshavers vegnett til vindturbinene. Areal for planlagte vindturbiner er ikke markert, da endelig plassering ikke er avklart. Restriksjoner, både for Forsvaret og for landbruket, rundt de enkelte turbinene, antas å være dekket opp av konsesjonen.

4.7 Hensynssoner i planen

H310 Ras- og skredfare: Områdene er aktsomhetsområder for snøskred. Dersom det i disse områdene blir aktuelt med byggetiltak, kreves en konkret farevurdering (bestemmelsene pkt. 6.2). Disse hensynssonene er vist på eget plankart, merket «plankart 2 av 2».

H350 Brann- og eksplosjonsfare: Område med mulige eksplosivrester (blindgjengere) er regulert med hensynssone fare og det er gitt bestemmelser om ferdsel og aktivitet i sonene. Blindgjengerrydding i regi av Forsvaret er tillatt. Området er inngjerdet og markert med varselskilt.

H370 Høyspenningsanlegg: Kraftlinjer gjennom planområdet er regulert med hensynssone fare, med bredde i samsvar med gjeldende sikkerhetssone. Linjeeier har rett til ferdsel/atkomst for drift og vedlikehold av linja.

H560 Bevaring av naturmiljø: Naturtyper som er vurdert å være svært viktige (verdi A), er vist som hensynssoner for naturmangfold (H560). Dette er kystlynghei, som er en utvalgt naturtype. Forsvarets muligheter for å bruke disse områdene er regulert gjennom planbestemmelsene. For Forsvarets del kan skjøtsel av kystlyngheia skje med brenning eller beiting, med unntak av den delen som ligger innenfor blindgjengerområdet (hensynssone H350). Registrert lokalitet for hubro i området ligger innenfor både H560 og H350, og er gjennom dette svært godt beskyttet mot terrenginngrep.

H730 Båndlegging etter kulturminneloven: Områdene (16 i alt) omfatter automatisk fredete kulturminner med sikringssone.

H740 Båndlegging etter andre lover: Innenfor området gjelder konsesjon etter energiloven for vindkraftpark parallelt med reguleringsplanen. Dette området er markert H740.

5. KONSEKVENSER AV PLANFORSLAGET

5.1 Generelt om dokumentasjon

Planforslaget omfattes ikke av forskrift om konsekvensutredning, da planen er i samsvar med kommuneplanens arealdel og heller ikke omfatter tiltak som medfører endring igangværende virksomhet (jf. KU-forskriften vedlegg I, pkt. 37, jf. også pkt. 13). Virkninger av planforslaget er omtalt, jf. pbl. § 4-2, første ledd.

Planområdet er i dag regulert til skyte- og øvingsfelt samt landbruk, og ligger i et landbruks- og naturområde. Planforslaget legger ikke opp til endret bruk av planområdet, med unntak av områder vest for Fv. 201 og et mindre område øst for Fv. 201. Disse områdene som i dag er regulert til forsvarsformål, foreslås regulert til landbruk, da Forsvarets behov for arealene er opphørt.

Barn og unges interesser er ikke vurdert nærmere med grunnlag i at planområdet er regulert til forsvarsformål og at barn og unges interesser ikke er spesielt tungtveiende utover generell flerbruk.

Eventuell ny bebyggelse innenfor planområdet som skal brukes til varig opphold, f.eks. varmestue og lagerbygg, vil måtte følge de til enhver tid gjeldende krav til universell utforming, gitt i TEK.

5.2 Naturmangfold og vassdrag

Sikvaland/Jolifjell skyte- og øvingsfelt er grundig kartlagt for biologisk mangfold. Det ble gjennomført en kartlegging i 2003¹ som la størst vekt på landområder som var sårbare for inngrep og direkte påvirkning som for eksempel kjøreskader i terreng. Videre ble det utført kartlegginger av naturtyper i Gjesdal kommune i 2002² og i Time kommune i 2006³. I 2008 foregikk en supplerende kartlegging av naturtyper i Rogaland⁴, og i 2009 ble det gjennomført en kartlegging med fokus på kystlynghei i Gjesdal kommune⁵. Tilleggskartlegging av naturtyper i Gjesdal kommune med fokus på skogarealer og eik i 2013⁶ medførte ingen avgrensninger i skytefeltet. BM-

¹ Forsvarsbygg 2006. Biologisk mangfold i Sikvaland/Jolifjell skyte- og øvingsfelt. Gjesdal og Time kommuner, Rogaland. BM-rapport nr 56-2003.

² Tysse T. 2002. Kartlegging av naturtyper i Gjesdal kommune. Ambio Miljørådgivning AS, rapp 15403-1. 35 s.

³ Kristensen, G. & Storli, S. E. 2006. Kartlegging av naturtyper i Time kommune. Rapport Time kommune. 1-91.

⁴ Jordal J.B. 2008. Supplerende kartlegging av naturtyper i Rogaland i 2006. Fylkesmannen i Rogaland, miljøvernnavd, 1-156.

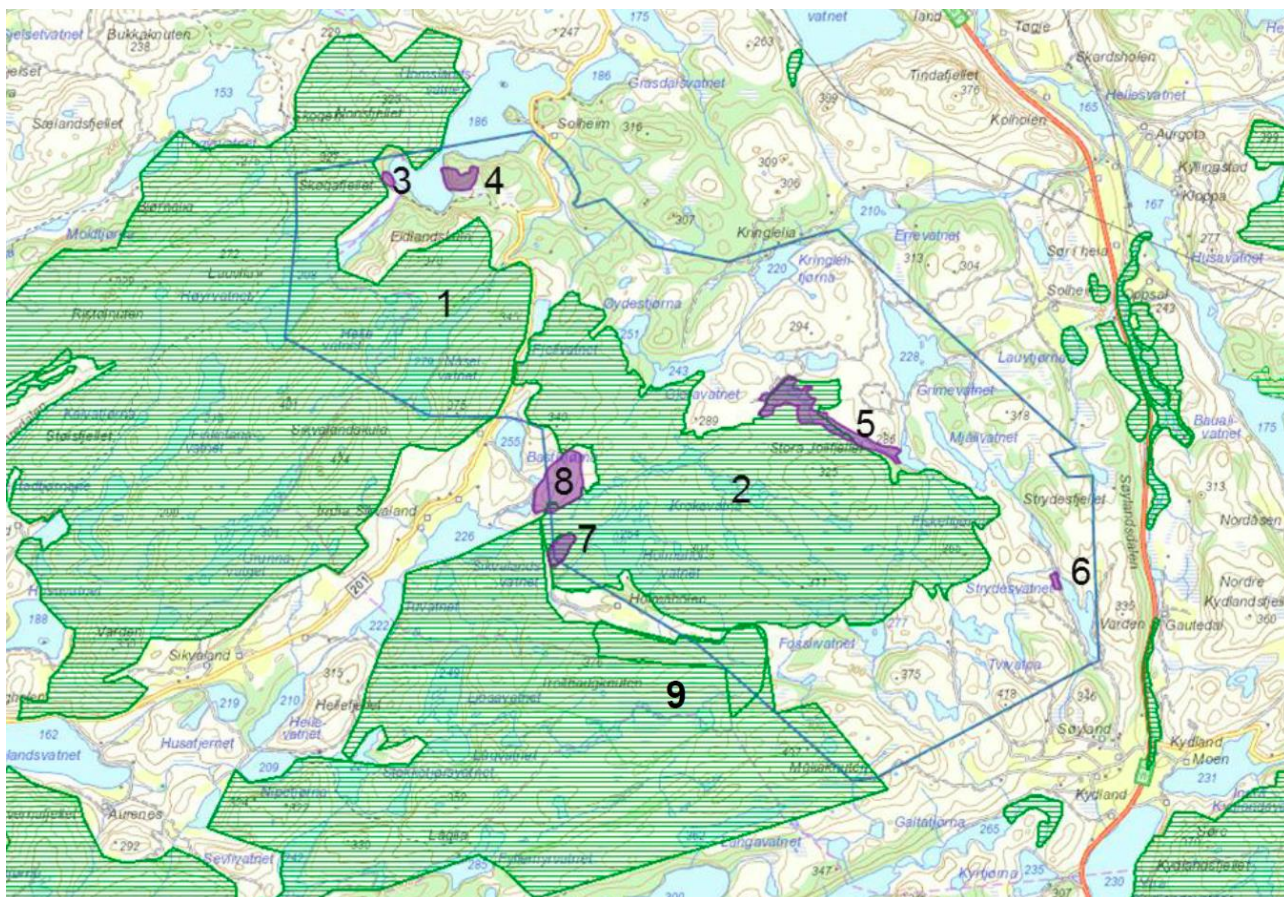
⁵ Søyland, R. 2009. Kartlegging av kystlynghei i Gjesdal kommune. Tilleggsregistrering av naturtyper med fokus på kystlynghei.

⁶ Høitomt, T., Abel, K., Klepsland, J.T. og Thylén, A. 2014. Naturtypekartlegging i Gjesdal og Tysvær kommuner 2013. Biofokus-rapport 2014-7.

rapporten fra skytefeltet oppsummerer viltverdiene⁷. Like sør for planområdet ligger Trollhaugmyr naturreservat i Time kommune.

Det er registrert tre store arealer med kystlynghei innenfor skytefeltet, alle vurdert som svært viktige, jf. figur 2. Kystlynghei er en utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven. Det registrerte området er markert som hensynsone med egne bestemmelser. Skjøtselstiltak som innebærer tiltak i grunnen, og brenning, kan av hensyn til sikkerhet ikke gjennomføres innenfor de arealene som kan ha eksplosivrester. Dette er områder med sammenfallende hensynssone H350 og H560. Beiting kan forekomme og vil kunne bidra til å opprettholde et åpent landskap som kystlyngheia er en del av.

Forvaltning av kystlynghei innenfor planområdet (utenfor hensynssone H350) skal gjennomføres med grunnlag i skjøtelsesplan for denne naturtypen. En skjøtelsesplan er ett dokument som skal gi faglig informasjon om en naturtype eller ett utpekt område. Planen skal beskrive hvordan området bør skjøttes og eventuelt restaureres for at den skal holdes i hevd. En skjøtelsesplan er en plan som er grunneiers eller den som disponerer og skjøtter arealet. Skjøtelsesplanen bør inneholde ett overordnet mål for området, med beskrivelse av delområder. Planen bør gi en samlet vurdering av tilstanden av naturtypen, hvilke trusler området står ovenfor (gjengroing/overbeiting oppgjødsling/arealinngrep) og retningslinjer og tiltak for området. Planen må bestå av et kart som viser det aktuelle området og de ulike delområdene. En beiteplan som viser antall storfe og småfe som slippes på beite, og beitetiden/beiteperioden.

Figur 2 Verdisatte naturtyper i og rundt Sikvaland/Jolifjell skyte- og øvingsfelt. Grønne areal er fra naturbase, lilla fra Forsvarsbyggs kartlegging i 2003. Se tabellen nedenfor for en verdisetting.

⁷ Forsvarsbygg 2006. Biologisk mangfold i Sikvaland-Jolifjell skyte- og øvingsfelt. Gjesdal og Time kommuner, Rogaland. BM-rapport nr 56-2003.

Nr	Naturtype	Verdi
1	Kystlynghei	C
2	Kystlynghei	A*
3	Andre viktige forekomster	C
4	Gammel edellauskog	C
5	Intakt lavlandsmyr	C
6	Andre viktige forekomster	C
7	Intakt lavlandsmyr	C/B**
8	Naturbeitemark	C
9	Kystlynghei (Delavgrensningen i nord er registrert med B-verdi, men beskrivelsen er ikke fullstendig).	A*

* Naturtypen kvalifiserer som utvalgt naturtype etter naturmangfoldlovens bestemmelser.

** Naturtypen er verdisatt som lokalt viktig (C) i Forsvarsbygg 2006¹¹ og regionalt viktig (B) i Tysse T. 2002¹² (i naturbase).

Vannene innenfor planområdet er overveiende næringsfattige, og kun enkelte vann har noen vegetasjonsrike bredder i lune bukter og viker. Det er registrert bestander av elvemusling i vassdragene Håelva og Figgjo (utenfor planområdet). Flere vann er kjente hekke-, beite- og rasteområder for sangsvane og kvinand.

Av temakart til kommuneplanens arealdel framgår det at det er registrerte viltinteresser innenfor blindgjengerfeltet. Konfliktnivået her vurderes å være lite på grunn av generelt lavt bruksvolum i feltet og liten påvirkning av Forsvarets virksomhet.

Det er registrert en hekkelokalitet for hubro innenfor område MS2, altså den passive delen av skyte- og øvingsfeltet. Ifølge ornitolog og seniorrådgiver miljø, Audun Skrindo i Forsvarsbygg, vil bestemmelsene for hensynssone H350 og H560 om ferdselsrestriksjoner og inngrepsforbud, gi svært god beskyttelse mot terrenginngrep i nærhet til lokaliteten. Med bakgrunn i de samme bestemmelsene vil også menneskelig aktivitet være svært liten innenfor blindgjengerfeltet. Risiko for forstyrrelse av hubro som følge av fysiske tiltak eller påvirkning gjennom menneskelig ferdsel, anses å være lav. Ved dette er Forsvarsbyggs vurdering at de viktigste trusselfaktorene mot hubroens hekkesuksess innenfor planområdet vil ha liten innvirkning.

Beiting av sau vil bidra til å opprettholde kulturlandskapspreget og derigjennom fremme betingelsene for kystlynghei. Hubrohekkingen kan tyde på at forekomstene av sau, hubro og kystlynghei i området ikke ekskluderer hverandre. Imidlertid peker flere studier på at sau kan ha negativ effekt på hekkesuksess når beiting foregår på eller i nærheten av hekkeplass. Hvorvidt beiting vil kunne utgjøre en spesifikk risiko for forekomsten av hekkende hubro innenfor planområdet, er ikke kjent. Planen har ikke spesifikke bestemmelser som regulerer arealbruk som følge av beiteaktivitet.

Koordinatfestet hekkelokalitet (informasjon fra Gjesdal kommune) ligger 1,5-2 km fra planlagte standplasser, som i dette tilfellet vil utgjøre støykildene. Avstanden til støykilde vil redusere støynivå ved hekkelokalitet forholdsvis mye. Beregnet støynivå viser ca. LAFmaks = 70 dB ved hekkeområdet, se kapittel 5.8. Lokaliseringen av hekkeplass er imidlertid noe usikker og tidligere kartlegginger kan tyde på at hekkelokaliteten ligger lenger mot vest. Støynivået ved hekkeplass vil i så tilfelle være lavere. Forsvaret har ikke planer om å benytte terrenget mellom skytebanen og hekkelokaliteten til omfattende forflytting med personell til fots. Dersom det viser seg at reirlokaliseringen befinner seg der den er estimert til å være, så er det svært gode sjanser for at denne lokaliteten kan sameksistere med skyteaktivitet på Jolifjell. Lokalisering av hekkelokaliteten bør kvalitetssikres ved undersøkelse av sangaktivitet eller forekomst av ungekull.

Forsvarets operative virksomhet har svært sterke bruksbegrensninger nedfelt i leieavtalene med grunneiere (50-60 dager pr. år), hvorav sommerperioden ikke skal nyttes av Forsvaret. Hekkeperioden for hubro er langvarig i forhold til andre fugler. Parene etableres allerede i februar og ungene kan være knyttet til reiret til og med juli (6 mnd./år). I tillegg holder ungene seg i området til langt ut på seinsommeren og tidlig høst.

Tilpasset virksomhet i Forsvaret som fullt ut ivaretar disse hensynene, vil i prinsippet medføre at Forsvaret ikke har tilgang til kapasitetene i skyte- og øvingsfeltet før siste halvår. Dette vil ikke gi Forsvaret nødvendig fleksibilitet og tilgang til skytefeltet, og særskilte bestemmelser om skyteforbud i hekkeperioden er ikke lagt til grunn i planforslaget.

Forsvarsbyggs overordnede vurdering er at planen ikke ligger til hinder for at hubro kan hekke i området.

Hele planområdet er del av Figgjos nedbørfelt, som er vernet mot kraftutbygging (verneplan I, 1973, og supplerende verneplan av 2006). Vernestatusen forutsetter aktsomhet mot andre tiltak enn kraftutbygging, jf. RPR for verna vassdrag. Planforslaget følger opp dette med forbud mot tiltak i en 100 m-sone langs vann og vassdrag, med unntak for vann i område MS1. Skytefeltet dekkes av tre verneplaner for vassdrag: Figgjo (ID 028/3), Håelva (ID 028/1) og så vidt Bjerkreimvassdraget (ID 027/2) som kommer inn i nedre østlige hjørne av feltet. Figgjo er også et nasjonalt laksevassdrag og er lakseførende opp til Klugsvatnet som ligger 3-4 km rett nord for skytefeltet. Laksebestander som omfattes av ordningen skal beskyttes mot alle inngrep og aktiviteter. Også Håelva er kjent som en fiskerik elv med laks og ørret. Det er ingen konflikter mellom vassdragshensyn og planlagte tiltak. Med det forutsatte vernet av 100 m-sonen langs vann generelt, og svært begrenset bruk fra Forsvarets side av og ved de aktuelle vannene, er det også lite sannsynlig med negativ påvirkning på miljøet i tilknytning til vann og vassdrag.

Aktiviteten planforslaget legger til rette for er en videreføring av eksisterende virksomhet og utvidelse av eksisterende aktiviteter. Det er knyttet en utfordring til videre utvikling av feltet grunnet de store områdene med den utvalgte naturtypen kystlynghei. Forslaget til plan sikrer derfor forekomstene av kystlynghei gjennom hensynssoner for naturmangfold. Samtidig legger planen ikke opp til store tiltak innenfor kystlyngheia. Forslaget til reguleringsbestemmelser åpner for vedlikehold av eksisterende veier og anlegg, merking og ferdsel ved rydding av blindgjengerfelt, etablering av målarrangementer med tilhørende driftsveg innenfor område MS1, kfr. figur 4, 5 og 6, samt militær trening og utdanning til fots innenfor hensynssonen for naturmangfold. I tillegg kommer tiltak etter miljø-, transport- og anleggsplan for vindkraftanlegg,

Forsvarets behov medfører begrensede inngrep med lite omfang innenfor område MS1 og vurderes ikke å ha vesentlige konsekvenser for kystlyngheiområdet som helhet, våtmarksarealer eller andre kartlagte rødlistede plantearter (klokkesøte). Utenfor område MS1 er det ikke kjente planer om nye tiltak.

Planforslaget er vurdert etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12.

Ifølge § 8 skal kunnskapsgrunnlaget stå i rimelig forhold til den forventede påvirkningen fra den forurensende aktiviteten knyttet til Forsvarets bruk av Sikvaland/Jolifjell SØF, og vurderingen må sees ut fra de artene eller forekomstene som mest sannsynlig vil bli påvirket av den omsøkte aktiviteten. Kunnskapen om naturverdiene i feltet er basert på kartleggingsrapporter, registreringer i Naturbase og Artskart. Kunnskapsgrunnlaget er vurdert som tilstrekkelig, jf. nml. § 8. Det er ikke noe som tyder på at det er verdier innenfor planområdet som ikke er fanget opp. Foruten hubro er det ikke registrert prioriterte arter eller vernede områder som antas å bli særlig påvirket av *aktiviteten* i området, herunder kystlynghei (utvalgt naturtype), som omfatter store deler av området. Det foreligger ikke informasjon om at særlig sjeldne eller truede naturtyper, eller arter vil kunne gå tapt på grunn av *tiltakene* planforslaget hjemler.

Ettersom det er vurdert at foreliggende kunnskap fanger opp de vesentligste verdiene i skytefeltet, og at denne kunnskapen ligger til grunn for planforslaget, mener Forsvarsbygg at vurderinger etter føre-vår-prinsippet (nml. §

9) er oppfylt og at føre-vår-hensyn ut over normal miljøoppfølging ikke skal tillegges vekt i behandlingen av reguleringsplanen. Den totale belastningen er vurdert med henblikk på den samlede aktiviteten i feltet. Den totale belastningen fra virksomheten i planområdet vurderes som lav til moderat.

Nml. § 11 (kostnader ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver) og nml. § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetode) er begge relevante med tanke på miljøoppfølging av virksomheten for å unngå eller avgrense skader på naturmangfoldet. Planforslaget legger opp til at naturtypelokaliteter av A-verdi blir ivaretatt. Dette vurderes å være i tråd med § 11. Hensynssoner i planen setter begrensninger for Forsvarets virksomhet av hensyn til bl.a. naturmangfold (§ 12). Belastningen på viktige naturtyper og viltområder er lav og den samlede belastningen på området vurderes som moderat.

Se også sjekklister i vedlegg.

5.3 Landbruk

Skyte- og øvingsfeltet kan benyttes til beite. Det har vært skyteforbud i feltet mellom 15. mai og 15. august av hensyn til beite. Videre er Forsvarets rett til å bruke feltet til øvelser begrenset til 50 dager per år, med en kontraktsfestet rett til utvidelse til 60 dager per år dersom ønsket. Dette forblir uendret i planforslaget. For øvrig beslaglegges ikke dyrka mark.

Innenfor planens arealer avsatt til formål Forsvaret er det avgjørende at tiltak i landbruket ikke kommer i konflikt med Forsvarets interesser. Dette omfatter bl.a. hensynet til sikkerhet og behovet for å hindre situasjoner hvor sivil ferdsel pågår innenfor definerte sikkerhetssoner under skarpskyting. Forsvarets interesser og sikkerhetskrav vil ha innvirkning på hvilke tiltak som kan aksepteres, og alle tiltak må avklares av Forsvaret før tiltaket kan etableres.

De delene av planområdet som Forsvaret ikke har behov for, foreslås tilbakeført til landbruksformål. Planforslaget medfører ikke vesentlig endring for landbruk.

5.4 Kulturminner og kulturmiljø

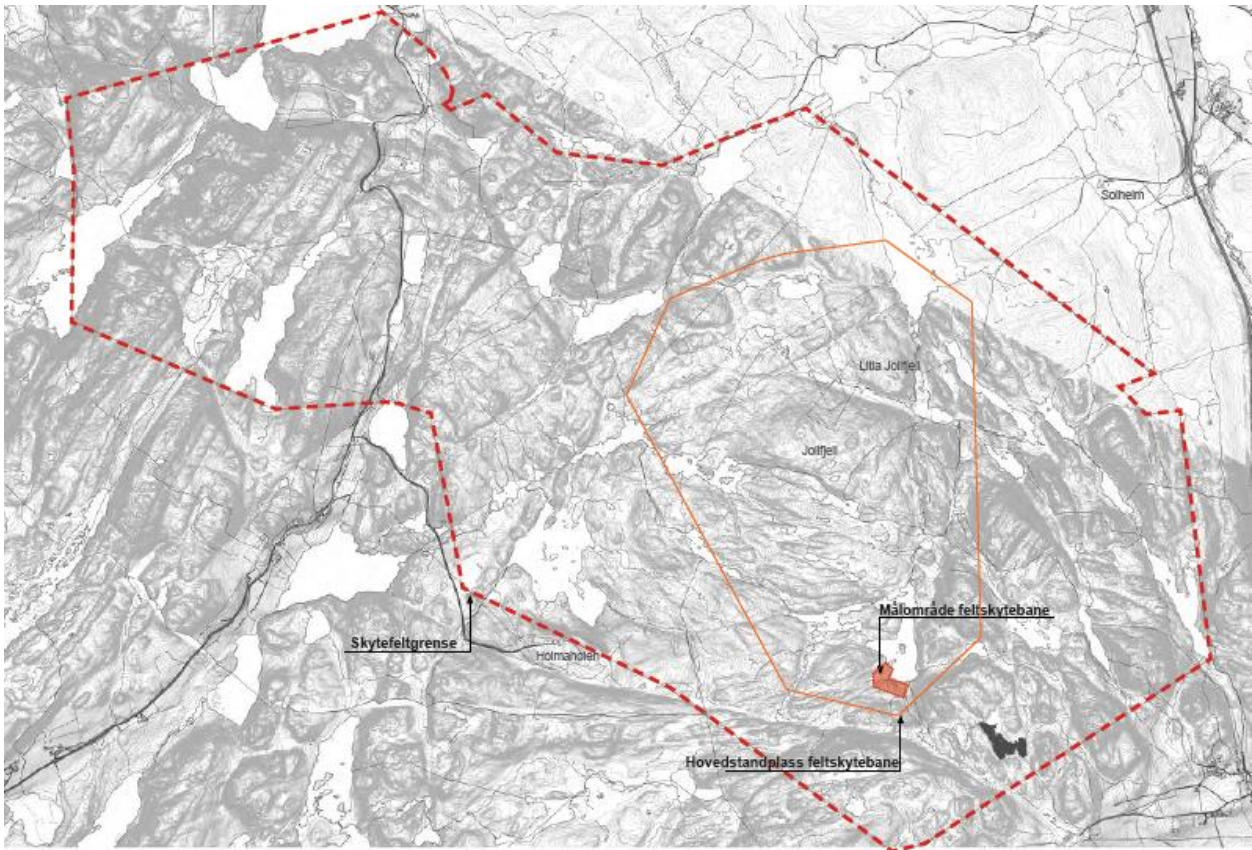
Rogaland fylkeskommune gjennomførte i juni 2015 en arkeologisk registrering av planområdet. Det ble ikke funnet automatiske fredete kulturminner innenfor planområdet. Det ble funnet en rekke nyere tids kulturminner i form av tufter og steingarder. Ny arkeologisk undersøkelse høsten 2020 avdekket 16 nye funn; 15 fangstanlegg for fisk (ål) og ett funnsted for en korsformet kølle. Disse funnstedene med fem meters sikringssone er sikret i reguleringsplanen som hensynssoner med egen bestemmelse. Like sør for planområdet ligger det et freda gårdsanlegg. Dette vil ikke bli påvirket av tiltakene/aktiviteten reguleringsplanen legger til rette for. Undersøkelsesplikten etter kulturminneloven anses å være oppfylt.

5.5 Friluftsliv, jakt og allmenne interesser

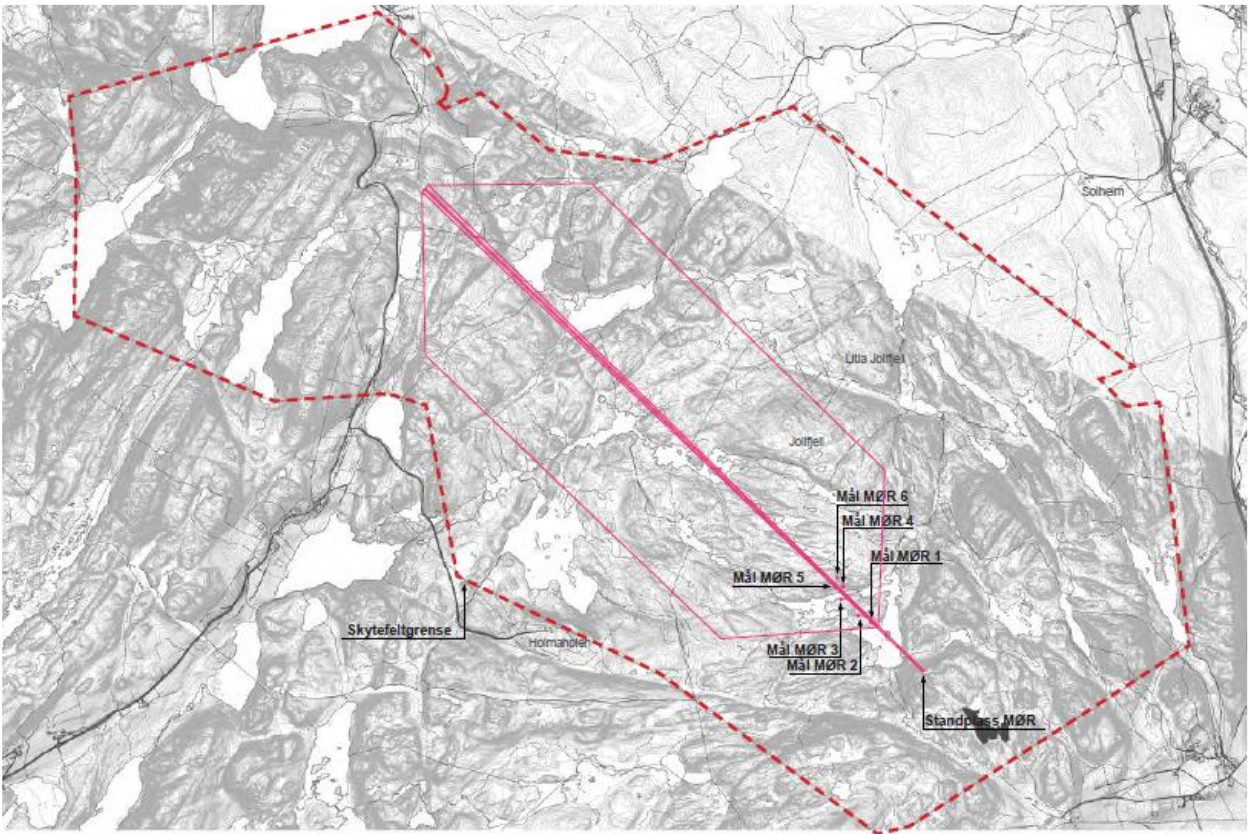
Friluftsliv, jakt og flerbruk

Sikvaland/Jolifjell er ikke spesielt tilrettelagt for flerbruk, men det er heller ingen restriksjoner på sivil bruk, bortsett fra når skytebanene er i bruk. Det er ikke kjent at Forsvarets virksomhet medførte særlige konflikter eller ulemper for det allmenne friluftslivet i området mens eksisterende baneanlegg var i bruk. Eksisterende hytter vil ikke bli berørt av planforslaget.

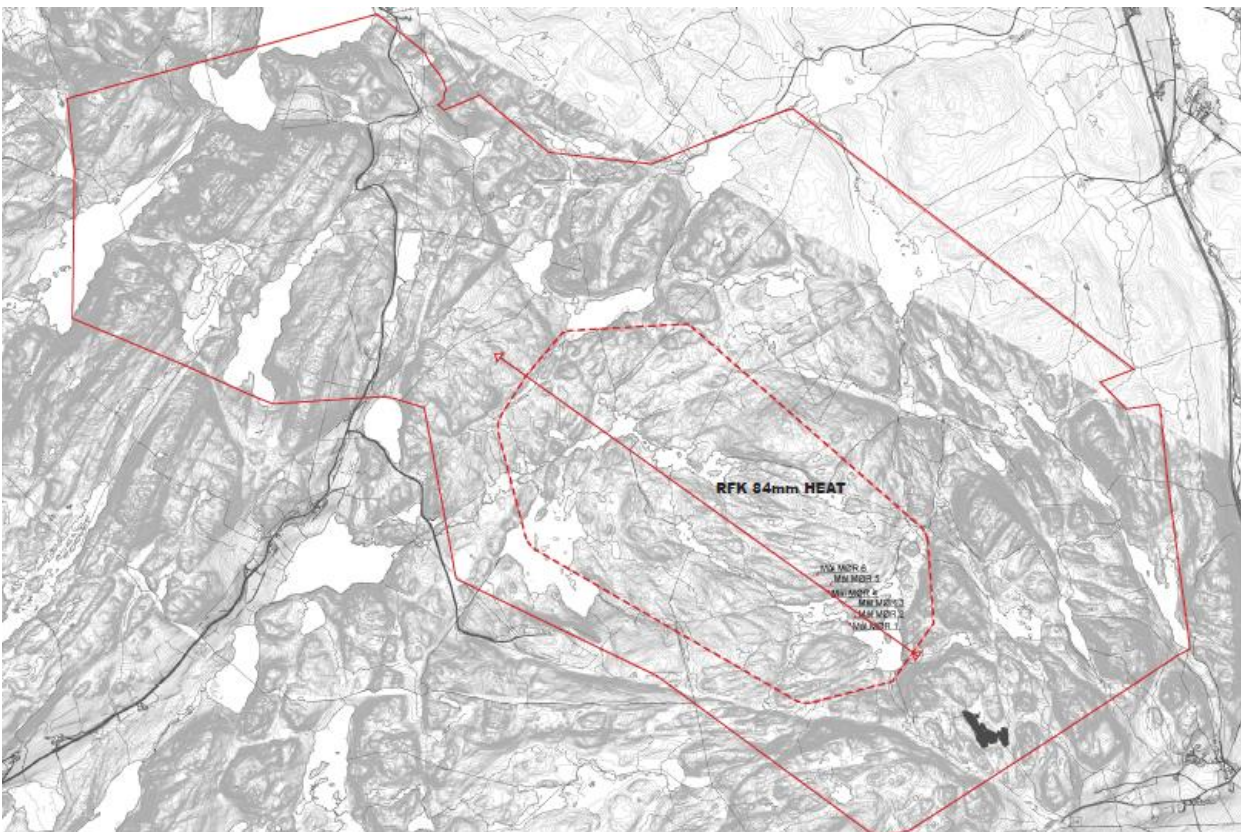
De nye baneanleggene vil under bruk beslaglegge relativt store arealer som sikkerhetssoner. Sonene er illustrert i figurene 4, 5 og 6 (skisser for hhv feltbane, bane for 12,7 mm og RFK-bane). Kartfigurene viser standplass og målområder for de ulike våpentypene. I tillegg fremkommer de aktuelle sikkerhetssonene som aktiveres når skytebanene er i bruk (mindre avvik fra kartfigur kan oppstå som følge av detaljplanlegging av tiltakene).

Figur 4 Sikkerhetssone for planlagt feltbane.

Figur 5 Sikkerhetssone for planlagt bane for 12,7mm MØR.

Figur 6 Sikkerhetssone for planlagt RFK-bane.

Når banene er i bruk til skarpskyting, er det ikke tillatt å oppholde seg innenfor sikkerhetssonene. Planen har således konsekvenser for sivil arealutnyttelse når Forsvaret bruker feltet. Sikkerhetssonene deaktiveres når skyting ikke pågår og områdene faller da tilbake til naturterreng, som f.eks. kan nyttes til sivil friluftsliv. Dette til forskjell fra blindgjengerfeltet, H350 i plankartet, som utgjør en *permanent* fare. Blindgjengerfeltet er inngjerdet og ferdsel må her skje særlig aktsomt.

Sikkerhetssonene er ikke vist med hensynssone i plankartet, men dekkes innenfor formål Forsvaret. Med de strenge bruksbegrensningene som ligger til grunn for bruk av skytefeltet (50-60 dager/år), vil ulempene for sivil utnyttelse av området være av begrenset omfang.

Barn og unges interesser

Planområdet er ikke tilrettelagt for eller spesielt i bruk av barn og unge, annet enn gjennom det allmenne friluftslivet. Barn og unges interesser er derfor sparsomt tilstede i området og vil heller ikke bli påvirket spesielt. Planen legger ikke opp til særskilte tiltak med henblikk på barn og unge, utover de sikkerhetsprosedyrene som alltid gjennomføres i forbindelse med skarpskyting eller annen militær aktivitet.

Landskapsvirkninger

Planforslaget gir rammer for noe bygningsmessige arbeider ved Fosslivatnet. Dette er først og fremst standplasser sør og sør-øst for vatnet og målarrangementer nord og sør for vatnet. Alt dette vil ligge i en forsenkning, slik at anlegg og installasjoner i liten grad vil være synlig fra omgivelsene. Skyte- og øvingsfeltet bærer preg av å være et naturområde. Forsvarets tiltaksplaner er svært små sammenlignet med planlagte vindkraftturbiner i området og tiltakene som sådan vil ikke endre naturpreget.

Selve skytingen vil skje mot mål og vollstrukturer, og ammunisjonen vil i all hovedsak bli fanget opp og vil ikke gi permanente sår i landskapet.

Planbestemmelsene gir miljømessige rammer for plassering og utforming av nye tiltak. Bestemmelsene regulerer også hvor nye tiltak kan etableres/ikke etableres (MS1 vs. MS2 og hensynssoner)

5.6 Forurensning til vann og grunn

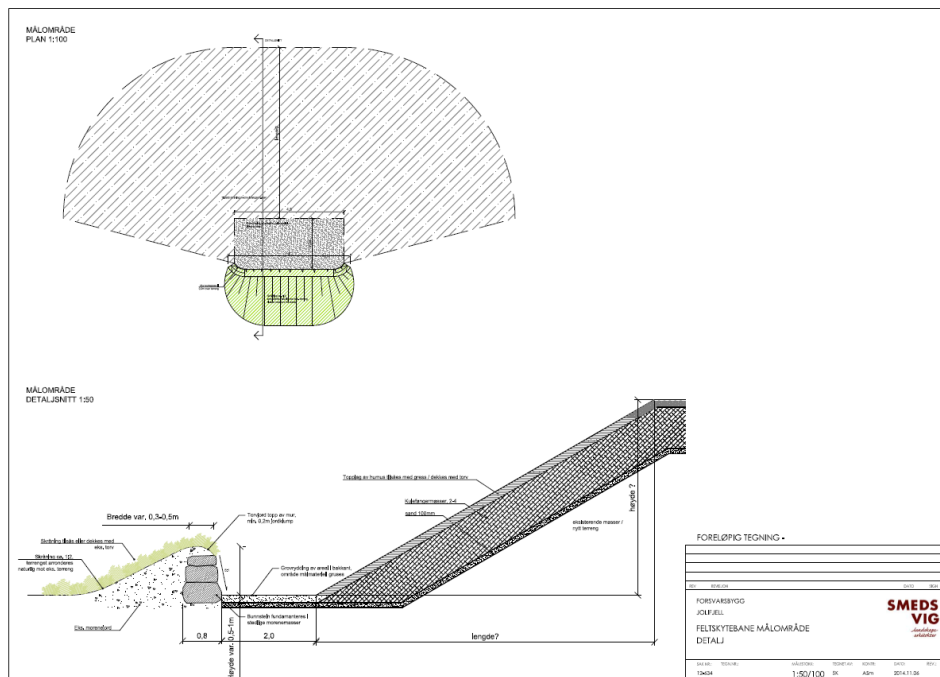
Avrenning fra skytebanene drenerer via flere mindre vann ut i elva Figgjo, med endelig utløp i fjorden Honnsvika ved Klepp. Det er ikke registrert forurenset grunn i Miljødirektoratets database på Sikvaland/Jolifjell SØF. Det er heller ikke registrert deponier eller annen forurenset grunn enn skytebanene i Forsvarsbygg sitt kartinnsyn. I skyte- og øvingsfelt er grunnen på de aller fleste skytebaner som er benyttet til håndvåpenskyting, forurenset med metaller. Det vises til rapporten «Forurensning i grunn og vann i Sikvaland/Jolifjell skyte- og øvingsfelt» for en nærmere beskrivelse⁸ (vedlegg).

Overvåking av metallavrenning til bekker og elver har foregått siden 2007. Metallkonsentrasjonene i bekker innenfor og ut av skytefeltet er lave, både for kobber, bly, antimon og sink i tilstandsklasse I/II. Unntaket er en prøveserie i en liten bekk/myr med veldig lav vannføring. Der ble det i august 2007 målt bly og kobber i tilstandsklasse III. Betydningen av denne konsentrasjonen er liten med tanke på bekkens vannføring.

Planer for nye baneanlegg innebærer alltid krav om å bygge med sikring mot avrenning til vann og vassdrag. Dette er også tilfellet for Sikvaland/Jolifjell. De nye tiltakene vil derfor ikke medføre forverret forurensningssituasjon. I figuren under (snitt fra siden) vises prinsipp for målområde for 12,7mm rifle. Skyting

⁸ Forsvarsbygg 2015. Forurensning i grunn og vann i Sikvaland/Jolifjell skyte- og øvingsfelt. Futura-rapport nr. 736/2015.

sker mot målskive og inn i voll, bestående av sand og løsmasser. På denne måten vil hovedvekten av ammunisjonen fanges opp i voll, og derigjennom hindre knusing av ammunisjonen og spredning i terrenget. I tillegg er Forsvaret i ferd med å utfase blyholdig ammunisjon for håndvåpen. Dette anses å gi en miljøgevinst ved berørte skytebaneanlegg.

Det er i dag ikke noe som tyder på at avrenning ut fra feltet vil kunne påvirke resipient og miljøet utenfor feltet negativt.

Forsvarsbygg er kjent med de private drikkevannskildene innenfor planområdet, men ifølge fagrapport for vann- og grunnforurensning er det ingen kjente drikkevannskilder som kan bli påvirket av aktiviteten i skytefeltet, herunder reservedrikkevannskilden Langavatnet.

Overvåkingen av skyte- og øvingsfeltet vil bli videreført og utvidet for å fange opp avrenning fra baneanleggene som er under planlegging. Kravet til overvåking er sikret gjennom forslaget til reguleringsbestemmelser. Overvåkingen vil gi god kontroll på vannkvaliteten og danne et viktig underlag for ev. tiltak for å sikre mot negative effekter på naturmangfold i vann og vassdrag eller andre vassdragsinteresser.

Forsvaret har regelmessig rydding av baneanleggene for etterlatenskaper etter skyting. Dette gir ikke en fullstendig fjerning av ammunisjonsrestene, men vil bidra til redusert avrenning og forsøpling.

5.7 Avfall

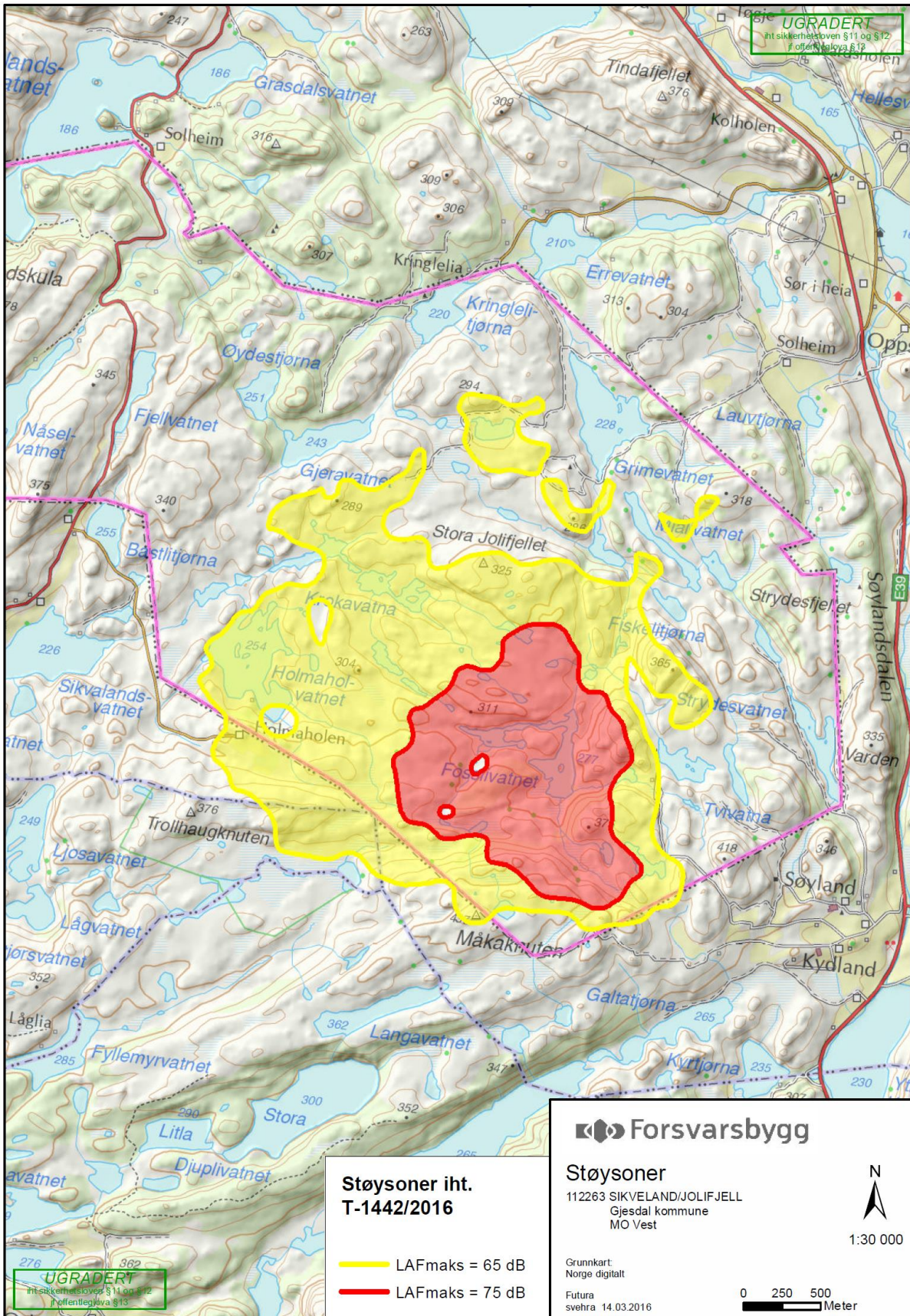
Planen legger ikke opp til faste installasjoner eller bygg for håndtering av avfall. Forsvaret samler opp generert avfall under øvelser og bringer dette tilbake til Vatneleiren for sortering og levering til godkjent mottak.

5.8 Støy

Grunnlaget for å vurdere støybelastningen rundt skytefelt ble revidert høsten 2016. Utbredelsen av støysonene basert på støyretningslinje T-1442 er vist i figur 7. Beregningene viser at det ligger ett fritidsbygg innenfor gul

støysone. Fritidsbygget ligger innenfor skytefeltets grenser. Utenfor feltgrensene vil det kun være et lite område mellom Trollhagknuten og Måkaknuten sør for feltet som er innenfor gul støysonene. Rød støysone ligger i sin helhet innenfor feltets yttergrense. Leieavtalene med berørte grunneiere og reguleringsplanen innebærer relativt store bruksbegrensninger for Forsvaret, begrensninger som blant annet er begrunnet i støyhensyn. Aktivitetene i planområdet vurderes etter dette å medføre begrensede støykonsekvenser for omgivelsene.

Gjesdal kommune bør implementere gul og rød støysone i kommuneplanens arealdel for *alle* støykilder i området, herunder støy fra Måkaknuten vindkraftanlegg. Dette vil gi et effektivt og nødvendig helhetsgrep på støyhensyn i plan- og byggesaker på utsiden av planområdet. Det er verken planrelevant eller planstandard å legge hensynssone støy innenfor reguleringsplanområder. Støyhensyn må så langt det er relevant ivaretas i planen, gjennom formål og bestemmelser. Når det gjelder støy fra Forsvarets virksomhet, dekker reguleringsbestemmelsene pkt. 4.1.3 disse hensynene, både innenfor og utenfor planområdet.

Figur 7 Støysonekart iht. T-1442

5.9 Vegnett og transportsystem

Det foreslås at atkomst fra E39 og til planområdet/skyte- og øvingsfeltet opprettholdes. Atkomstvegen brukes av beboere og brukere av området, i tillegg til Forsvaret. Den er derfor tatt med i reguleringsplanen og foreslått regulert til kjøreveg (felles atkomst). Forsvarets bruk medfører en trafikk tilsvarende 2 tunge og 20 lette kjøretøy per øvingsdøgn. Transportene kan komme samlet, eller i mindre grupper. I lys av Forsvarets bruksbegrensninger på 50 til 60 dager pr år, vurderes dette å utgjøre en lav belastning på vegnettet og avkjørselen.

Atkomsten fra E39 er allerede regulert. Dette er en felles atkomst for Forsvaret og flere eiendommer. Planforslaget legger ikke til rette for ny eller økt bruk av skyte- og øvingsfeltet. Alternativ atkomst fra Fv. 201 vil kreve fra 3 til 5 km ny veg gjennom skytefeltet og anses å være miljømessig lite akseptabelt og økonomisk urealistisk. Planforslaget er derfor basert på at eksisterende atkomst fortsatt brukes, men at den oppgraderes med bedre oppstillingsplass for utkjøring på E39. Både kapasitet og trafikksikkerhet vil med dette bli forbedret. Se nærmere omtale i kapittel 4.2.

Forslag til kommunedelplanen for E39 Lyngdal vest-Ålgård beskriver to alternative traseer i området, hvorav det ene går gjennom Forsvarets planområde i øst. Deler av planforslaget for skyte- og øvingsområdet må omarbeides dersom dette blir den endelige beslutningen.

Dersom ny E39 skal bygges ut langs *dagens* korridor, må det antas at alle avkjørsler blir samlet i nytt lokalvegsystem og knyttet til E39 i tidsmessige kryss. Forsvarsbygg vil i så fall forholde seg til dette.

Eksisterende bruk av Fv. 201 og Holmaholvegen gjennom planområdet er ivaretatt gjennom planforslaget.

5.10 Annen arealbruk

Deler av planområdet omfattes av konsesjon for Måkaknuten vindkraftverk. Konsesjonsområdet, med unntak av en mindre del som er blindgjengerfelt, er markert med egen hensynssone. Områder for vindturbiner er ikke spesielt markert i plankartet. Utbygging av vindkraftverket forutsettes å skje med hjemmel i tillatelsen etter energiloven (se kapittel 4.6). Det er ingen kjente konfliktpunkter mellom dette og Forsvarets planlagte bruk. Det er ingen andre kjente arealplaner i eller ved planområdet med unntak av korridor ny E39.

5.11 Samfunnssikkerhet

Det er utarbeidet ROS-analyse for planforslaget iht. krav i pbl. § 4-3. Analysen er basert på metode beskrevet i veileder fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

ROS-analysen foreligger i eget dokument som følger planforslaget som vedlegg. I analysen påpekes naturfare, konkret snøskredrisiko ut fra NVEs aktsomhetskart. Dette er ivaretatt i planen med hensynssoner. Videre påpekes svikt i nød- og redningstjenesten ved uhell i feltet. Dette er håndtert med gode systemer for telekommunikasjon.

Forsvarets virksomhet er generelt en risikofaktor i og ved planområdet. Dette omfatter primært skarpskyting. Her gjelder Forsvarets egne rutiner for å ivareta sikkerhet for egne mannskaper og tredjepart, husdyr mm.

Vedlegg 1:

Uttalelser til varsel om planoppstart

Uttalelse	Forsvarsbyggs kommentar
<p>Fylkesmannen i Rogaland (brev 1.9.2015)</p> <p>Fylkesmannen stiller seg positiv til opparbeiding av eksisterende eldre reguleringsplaner, slik at en får et oppdatert plangrunnlag for den videre utviklingen av området. Det er positivt at deler av områdene blir tilbakeført til landbruk.</p> <p>Det er viktig at det blir gjennomført vurderinger etter naturmangfoldloven §§ 8-12, og at det blir gjort vurderinger om det finnes naturverdier. Det må sikres at planen er i tråd med gjeldende støyretningslinjer, T-1442/12.</p>	<p>Tas til orientering.</p> <p>Er ivarettatt gjennom planforslaget med tilhørende utredninger.</p>
<p>Statens vegvesen (brev 3.9.2015)</p> <p>Det er i dag tre veger som fører fram til området. En av disse er kommunal veg fra fv 201 ved Bastlitjørna. De andre to er fra E39 hvorav en er kommunal veg Kyllingstad til Kringleia, og den andre er privat avkjørsel fra E39 ved Søyland. Avkjørselen fra dagens E39 ved Søyland er av en slik standard at ytterligere trafikk i denne avkjørselen ikke kan aksepteres. Samtidig påpekes det at SVV vurderer en utvidelse av E39 til 4-felts veg forbi planområdet. Dette gjør at avkjørsler fra eksisterende veg må samles. Atkomst til området må derfor planlegges fra fv. 201.</p> <p>*</p> <p>I etterfølgende prosess har Statens vegvesen konkretisert problemstillingen og kravene slik (e-post 12. mai 2017):</p> <p>Problemstillingene ved dagens avkjørsel er at sikt i avkjørselen i sørlig retning er ikke ivarettatt iht. krav, at avkjørselen ikke kan brukes av større kjøretøy (buss, lastebil) i sørlig retning – høyresving ut på E39 (og muligens venstresving av) uten rygging og/eller bruk av begge kjørefelt på E39, samt at stigningsforholdene i avkjørselen ikke er gode.</p> <p>Vegvesenet finner å kunne akseptere at avkjørselen fra E39 kan benyttes, men på følgende vilkår:</p> <ul style="list-style-type: none">• Avkjørselen må utbedres i tråd med vegnormalene.• Sikt må opparbeides iht. krav.• Det må legges inn et rekkefølgekrav som sier at avkjørselen skal utbedres før endringer/moderniseringer/nyetableringer o.l. kan igangsettes.• Tekniske planer for avkjørselen skal sendes Statens vegvesen for gjennomsyn.	<p>I planforslaget legges opp til at gjeldende atkomst, som er regulert, videreføres. Atkomstvegen nyttes både av oppsittere og rettighetshavere i området, også av Forsvaret. Atkomsten fungerer etter Forsvarets og Forsvarsbyggs erfaring uten vesentlige utfordringer. SVVs krav om ny atkomst fra fv 201 forutsetter inntil 5 km ny veg gjennom et relativt urørt område. Etter Forsvarsbyggs vurdering er dette urimelig, tatt i betraktning at «uakseptable forhold» ved dagens avkjørsel ikke er dokumentert.</p> <p>Planlegging av ny E39 vil avklare fremtidig situasjon for kryss. Med utbygging av vegen langs dagens korridor, antas at alle avkjørsler og atkomster blir samlet i et nytt lokalvegssystem.</p> <p>Forsvarsbyggs syn er at eksisterende atkomst blir opprettholdt i påvente av planavklaring om ny E39.</p> <p>Forsvarsbygg aksepterer de konkretiserte kravene til oppgradering av avkjørselen fra E39 og tidsvilkåret knyttet til gjennomføring, og innarbeider dette i planbestemmelsene.</p>

<p>Kraven må legges inn i planforslaget før reguleringsplanen sendes på offentlig ettersyn.</p>	
<p>Rogaland fylkeskommune, Kulturavdelingen (brev 15.9.2015) Det ble ikke funnet automatisk fredete kulturminner ved arkeologisk registrering av planområdet i juni 2015. Like sør for planområdet finnes det imidlertid et freda gårdsanlegg. Det ble funnet en rekke nyere tids kulturminner: tufter og steingarder. Det bes om at de tas hensyn til i det videre arbeidet med planen.</p>	<p>Tas til orientering.</p>
<p>Lyse Elnett AS (brev 17.9.2015) Lyse gjør oppmerksom på eksisterende infrastruktur, høyspentlinjer og nettstasjoner de har innenfor og nær planområdet. Flytting eller endring av disse må skje i henhold til de til enhver tid gjeldende retningslinjer.</p>	<p>Tas til orientering.</p>

Sjekkliste for naturmangfoldloven §§ 8 – 12

PLANNAVN: Reguleringsplan for Sikvaland/Jolifjell skyte- og øvingsfelt		
PLANID: 201503		
§ 8 KUNNSKAPSGRUNNLAGET <i>"Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet."</i>	JA	NEI
Sjekket ut:		
Arter (www.artsdatabanken.no)	x	
Verna vassdrag (www.nve.no , vann og vassdrag)	x	
Verneområder (www.naturbase.no)	x	
Viktige kulturlandskapsområder (www.naturbase.no)	x	
Naturtyper (www.naturbase.no)	x	
Miljøregistreringer i skog – MIS (www.skogoglandskap.no)		x
Kulturminner (www.askeladden.ra.no)	x	
Andre utredninger/rapporter		x
Er kunnskapen vurdert som god nok? Hvis NEI, bruk § 9 "FØRE VAR"	x	
§ 9 "FØRE VAR" <i>"Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak".</i>	JA	NEI
Fare for irreversibel skade på naturmangfoldet		x
Fare for alvorlig skade på naturmangfoldet (hubro)	x	
Viser "Føre var" behov for handleplikt?	(x)	
§ 10 SAMLET BELASTNING <i>"En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for".</i>	JA	NEI
Vil planforslaget i sum føre til for stor belastning på økosystemet		x
§ 11 KOSTNADER VED MILJØFORRINGELSE <i>"Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter".</i>	JA	NEI

Tiltakshaver dekker merkostnader for å unngå miljøforringelse (bruksbegrensninger for Forsvaret, hensynssoner i planen, søknad om utslippstillatelse etter bestemmelsene i forurensningsloven)	x	
§ 12 MIJLØFORSVARLIGE TEKNIKKER OG DRIFTSMETODER <i>"For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater".</i>	JA	NEI
Er byggemetoden, byggteknikken, driftsmetoden miljøforsvarlig?	x	
Finnes det alternative driftsmetoder eller teknikker for gjennomføring av tiltaket/planen?	x	
Bør det stilles vilkår om alternative driftsmetoder eller teknikker? - opprydding av ammunisjonsrester	x	

A large, light gray graphic of the number '51' is positioned in the lower right quadrant of the page. The '5' is a thick, rounded shape, and the '1' is a tall, narrow vertical bar. The text 'Forsvarsbygg Utvikling' is centered horizontally within the lower part of the '5'.

Forsvarsbygg Utvikling